

// Cicle de Cinema i Drets dels Infants

2014-2015

El dret a créixer
en família

25è aniversari de la Convenció
sobre els Drets de l'Infant

Guia didàctica

2n Cicle d'ESO

Material didàctic elaborat per © Teleduca. Educació i Comunicació

Vete y vive

Radu Mihaileanu

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

Coincidint amb el 25è aniversari de l'aprovació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant i donat que 2014 ha estat declarat l'Any Internacional de la Família, dediquem el **Cicle de Cinema i Drets dels Infants (CCDI)** d'enguany a pensar i debatre sobre la importància que té l'entorn familiar en el desenvolupament de l'infant com a persona.

Es tracta de posar en relleu el paper educador de la família –tingui la configuració que tingui–, i la funció primordial que juga d'acompanyament respectuós i d'integració dins de la societat.

De la mà d'aquesta nova edició del CCDI, volem oferir recursos per analitzar tant els drets dels infants com les possibles vulneracions que puguin patir en els espais de convivència familiar. Aquests recursos emanen de la legislació bàsica: Declaració Universal dels Drets Humans, Declaració dels Drets de l'Infant, Convenció sobre els Drets de l'Infant i Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona.

Al segon cicle d'educació secundària agafem com a punt de partida la pel·lícula **Vete y vive**. Aquest film presenta les relacions familiars de forma força complexa però també molt rica. Malgrat tot l'amor i l'estima que rep de la família adoptiva, el protagonista no oblidarà mai la seva mare biològica. De ben petit, la va haver de deixar en un camp de refugiats del Sudan i així mirar de salvar-se. El noi també es veu abocat a assumir una educació fortament religiosa en un sistema de creences que no és el seu. Tot plegat aporta una perspectiva interessant sobre el sentit profund de la interculturalitat i els processos d'adaptació a l'entorn social que s'afavoreixen des de la família.

De nou, el **recorregut pedagògic** que us proposem va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i l'entorn dels nois i les noies. Per facilitar-lo i enriquir-lo, comptem amb el [Bloc](#), on hi ha disponibles els materials de suport pedagògic, les creacions de l'alumnat, la informació de les sessions familiars i eines d'interacció entre tots i totes.

El dret a créixer en família

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.2. Objectius pedagògics i competències bàsiques

1. Competència social i ciutadana

- Identificació, anàlisi i rebuig de situacions d'incompliment dels drets humans a nivell local i global. Coneixement de mecanismes per combatre l'incompliment i la violació dels drets humans. Reflexió crítica sobre les garanties i límits dels drets i les llibertats.
- Desenvolupament d'una consciència ciutadana que doni sentit a les relacions entre el passat, el present i el futur, i a la identitat territorial i cultural; i també per entendre la globalització i les relacions entre allò global i allò local, i així poder emetre judicis i prendre decisions.
- Ampliació dels horitzons per comprendre els resultats de l'acció humana tant a nivell espacial com temporal, en un món globalitzat, interdependent, desigual i en conflicte.
- Identificació i rebuig de situacions de marginació, intolerància, desigualtat i injustícia social en el món, desenvolupant una consciència ètica.
- Reflexió sobre les transformacions i els desequilibris socials i econòmics existents en el món actual, analitzant les seves implicacions en l'entorn, així com les seves relacions dins un món globalitzat.
- Comprensió de les relacions humanes des del respecte per la dignitat personal i la igualtat de drets.
- Identificació i rebuig dels comportaments i les actituds discriminatòries envers persones i col·lectius, i superació dels estereotips i prejudicis per mitjà d'una aproximació respectuosa a la diversitat personal i cultural.
- Adquisició de coneixements i habilitats per ubicar-se en el món i integrar-se en la societat.

2. Competència d'autonomia i iniciativa personal

- Interpretació adequada de la realitat, i incorporació positiva de la pluralitat familiar, de gènere, cultural, lingüística, nacional, religiosa i política de tota la societat, segons la Declaració dels Drets Humans i les recomanacions i declaracions d'altres organismes internacionals democràtics.
- Adquisició de consciència i aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades: la responsabilitat, la perseverança, el coneixement de si mateix/a i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el control emocional, i la capacitat d'elegir, calcular riscos i afrontar problemes.
- Educació per a viure en la llibertat responsable, l'autoestima, l'autoregulació, el discerniment i la presa de decisions autònoma i conscient. Gestió i expressió dels sentiments i les emocions com a camí per reconèixer l'alteritat, tot desenvolupant habilitats comunicatives i comportaments empàtics i solidaris.
- Acompanyament en la configuració de la pròpia identitat personal, social i cultural, en base als referents culturals i històrics disponibles a l'entorn.
- Promoció no només del coneixement sinó també de la reflexió sobre els drets i deures cívics com a referències ètiques de conducta, així com la seva assumpció i defensa.
- Identificació, anàlisi i rebuig de les causes que provoquen situacions de marginació, desigualtat i injustícia social en el món, incidint especialment en la privació als infants del dret a l'educació.

Valors, coneixements, habilitats socials, expressió, diàleg, etc.

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.2. Objectius pedagògics i competències bàsiques

3. Competència d'aprendre a aprendre

- Cerca autònoma de les raons dels judicis que fem sobre situacions del passat i del present i participació activa en el disseny d'alternatives a problemes quotidians, socials i polítics, a través del treball cooperatiu i amb una actitud dialogant, oberta al contrast amb les interpretacions dels altres i amb voluntat d'arribar al consens.
- Desplegament d'una capacitat d'anàlisi i raonament que contribueixi a aprendre a buscar, seleccionar i utilitzar la informació de manera sistemàtica i crítica; i, alhora, a desenvolupar la capacitat d'empatia per comprendre la diversitat existent en el món.
- Orientacions per descobrir la naturalesa de les conductes i pràctiques socials, valorar críticament idees i comportaments, i aprendre a participar en la millora de la societat.
- Aprenentatges en el contrast de valors i l'argumentació dels valors propis. Respecte i valoració crítica de les opcions i plantejaments personals dels altres, desenvolupant una actitud assertiva.
- Identificació i rebuig de situacions d'incompliment dels drets humans i de la infància a nivell global i anàlisi de la situació a l'entorn proper, per mitjà de l'observació i la interpretació crítica de la realitat.

4. Tractament de la informació i competència digital

- Incorporació de diverses habilitats, que van des de l'accés a la informació fins a la seva transmissió, tot usant distints suports, incloent-hi la utilització de les TIC com element essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se.
- Obtenció d'un bon domini de tots els llenguatges bàsics i de les seves pautes de decodificació i transferència, així com aplicació escaient dels diferents tipus d'informació, les seves fonts, possibilitats i localització.
- Cerca, obtenció, selecció, organització i interpretació de la informació a partir de fonts diverses (directes i indirectes, escrites, gràfiques, audiovisuals, etc.) i amb diferents suports, especialment els relacionats amb les TIC.
- Contrastació de la informació a partir de fonts diverses, comparant-la per tal de desenvolupar un pensament crític i creatiu. Distinció clara entre informacions rellevants i anecdòtiques, i entre informacions objectives i subjectives, per copsar la intencionalitat dels missatges.
- Interpretació crítica de la influència dels mitjans de comunicació i d'informació en el món actual.
- Interpretació crítica de la realitat a través dels mitjans de comunicació per tal de desenvolupar capacitats d'elecció responsables.

1. Competència social i ciutadana / 2. Competència d'autonomia i iniciativa personal / 3. Competència d'aprendre a aprendre / 4. Tractament de la informació i competència digital / 5. Competència comunicativa i lingüística audiovisual

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.2. Objectius pedagògics i competències bàsiques

5. Competència comunicativa i lingüística audiovisual

- Adquisició de coneixements i habilitats per saber comunicar oralment, per escrit i amb els llenguatges audiovisuals, fent servir el propi cos i les tecnologies de la comunicació, un ús adequat de diferents suports i tipus de text, i una bona adequació a les diferents funcions que tenen.
- Elaboració de discursos propis a partir del domini de les competències lingüístiques (descripció, explicació, justificació, interpretació i argumentació), per donar sentit a la informació i construir coneixement. Decodificació i ús de diferents tipus de llenguatges (icònics, simbòlics, audiovisuals, etc.) per comprendre i interpretar la realitat.
- Adquisició d'habilitats comunicatives en situacions d'interacció oral, d'exposició i comunicació de resultats i de debats oberts o reglats.
- Cerca de solucions creatives que ajudin a superar tota mena d'estereotips i a prendre actituds crítiques davant dels continguts de risc que denigren les persones per motius de gènere, culturals, ètnics o que l'associen a imatges tòpiques que es converteixen en vehicle de segregació o desigualtat.

Alguns dels aprenentatges:

1. Drets humans i dels infants a nivell global i local
2. Interpretació adequada de la realitat i incorporació positiva de la diversitat
3. Desplegament d'una capacitat d'anàlisi i raonament
4. Interpretació crítica de la influència dels mitjans de comunicació en el món
5. Elaboració de discursos propis amb llenguatges creatius

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.3. Drets a treballar

1. Dret de l'infant a no ser separat dels seus progenitors.
2. Dret de l'infant a no ser discriminat per raó de l'origen, ètnia, religió o cultura.
3. Dret a l'adopció internacional.
4. Dret del pare i/o la mare a triar l'educació, el pensament i la religió del fill o la filla.
5. Dret de l'infant refugiat al retrobament familiar.
6. Dret a la reunió familiar en altres països.

1.4. Marc legal relacionat

La pel·lícula **Vete y vive** permet treballar amb l'alumnat el marc legal que recull els drets humans i els drets de la infància en la línia que us marquem a continuació:

Declaració Universal dels Drets Humans

Article 26.3. El pare i la mare tenen dret preferent d'escollir la mena d'educació que serà donada als seus fills.

[Declaració Universal dels Drets Humans \(completa\)](#)

[Declaració Universal dels Drets Humans \(lectura fàcil\)](#)

Declaració dels Drets de l'Infant

Principi 6. L'infant, per al desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat, necessita amor i comprensió. Sempre que sigui possible, haurà de créixer a l'emparança i sota la responsabilitat dels seus pares i, en qualsevol cas, en un ambient d'afecte i de seguretat moral i material; llevat de circumstàncies excepcionals, l'infant de tendra edat no serà separat de la seva mare.

Principi 7. L'interès superior de l'infant serà el principi que guiarà aquells qui tenen la

responsabilitat de la seva educació i orientació; aquesta responsabilitat pertoca abans de tot als seus pares.

[Declaració dels Drets de l'Infant \(completa\)](#)

[Declaració dels Drets de l'Infant \(abreujada\)](#)

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 2.1. Els estats membres han de respectar els drets enunciats en aquesta Convenció i assegurar-los a tots els infants sota la seva jurisdicció sense cap mena de discriminació, independentment de la raça, el color, el sexe, la llengua, la religió, l'opinió política o d'altra mena, l'origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, la incapacitat física, el naixement o qualsevol altra condició de l'infant, dels seus pares o tutors legals.

Article 2.2. Els estats membre prendran totes les mesures adequades per assegurar que l'infant estigui protegit contra tota classe de discriminació o càstig per mor de la condició, les activitats, les opinions expressades o de les creences dels seus pares, tutors o familiars.

Article 8. Els estats membres es comprometen a respectar el dret de l'infant a preservar la seva identitat, incloent-hi la nacionalitat, el nom i el parentiu familiar, d'acord amb la llei (...).

Article 9.1. Els estats membres vetllaran perquè l'infant no sigui separat dels seus pares contra llur voluntat, tret de quan les autoritats competents, d'acord amb la legislació i els procediments aplicables, decideixin que aquesta separació és necessària per a l'interès primordial de l'infant.

Article 9.4. Quan aquesta separació sigui el resultat d'una mesura presa per un estat membre, com ara la detenció, l'empresonament, l'exili, la deportació o la mort (...)

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.4. Marc legal relacionat

d'un dels pares o de tots dos, o de l'infant, l'estat membre, quan li ho demanin, ha de donar la informació essencial sobre el lloc on es troben el membre o els membres absents de la família a l'infant, als pares o, si convé, a un altre membre de la família, tret que amb això l'infant pogués resultar perjudicat.

Article 10.1. (...) Tota sol·licitud feta per un infant o els seus pares per entrar en un estat o sortir-ne amb l'objectiu de reunificar la família, han de ser tramitades pels estats membres positivament, humanament i expeditivament.

Article 10.2. Un infant els pares del qual visquin en estats diferents té el dret de tenir relacions personals i contactes directes amb tots dos progenitors amb regularitat, tret de circumstàncies excepcionals. Amb aquesta finalitat (...) els estats membres han de respectar el dret de l'infant i dels seus pares a sortir i entrar de i a qualsevol país.

Article 14.2. Els estats membres han de respectar els drets i els deures dels pares i, si convé, dels tutors legals, a dirigir l'infant en l'exercici del seu dret (a la llibertat de pensament, consciència i religió) d'acord amb el desenvolupament de les seves facultats.

Article 20.1. Un infant privat temporalment o permanentment del seu entorn familiar o quan per al seu interès primordial no es pugui permetre que hi romanguí té dret a la protecció i l'ajuda especials de l'Estat.

Article 20.2. Els estats membres, d'acord amb les seves legislacions nacionals, han d'assegurar una atenció alternativa a aquest infant.

Article 20.3. Aquesta atenció pot comprendre, entre d'altres, l'acolliment familiar, la Kafala de la llei islàmica, l'adopció o, si fos necessari, la col·locació en institucions apropiades per a l'atenció de l'infant. En considerar les solucions s'ha de prestar una especial atenció al fet que és desitjable que l'infant continuï la seva educació en el seu propi medi ètnic, religiós, cultural i lingüístic.

Article 21. Els estats membres que reconeixen o permeten l'adopció han d'assegurar que la consideració principal sigui l'interès primordial de l'infant i:

Article 21.1. Han de vetllar perquè l'adopció de l'infant només sigui autoritzada per les autoritats competents, les quals han de determinar, d'acord amb la llei i les normatives aplicables, i tota la informació pertinent i fidedigna, que l'adopció es pot permetre en vista de la situació jurídica de l'infant en relació amb els seus pares, parents o tutors legals, i que, si n'és un requisit, les persones implicades hagin donat el consentiment informat per a l'adopció amb tot l'assessorament que pugui ser necessari.

Article 21.2. Han de reconèixer que si l'infant no pot ser col·locat en una família d'acolliment o adoptiva, o no hi ha manera adequada d'atendre'l en el seu país d'origen, l'adopció entre països pot ser considerada com un mitjà alternatiu de l'atenció a la infància.

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.4. Marc legal relacionat

Article 22.2. Els estats membres (...) han de cooperar en qualsevol esforç fet per la ONU per protegir i ajudar aquest infant (sota estatut de refugiat) a trobar els seus pares o d'altres membres de la família, o de qualsevol infant refugiat per obtenir la informació necessària perquè es reuneixi amb la seva família. Quan ni els pares ni els altres membres de la família puguin ser localitzats, l'infant ha de tenir la mateixa protecció que qualsevol altre infant privat temporalment o definitiva del seu medi familiar pel motiu que sigui (...).

Article 25. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant que ha estat internat o bé col·locat en una família d'acolliment per les autoritats competents, amb la finalitat d'atendre, protegir o tractar la seva salut física o mental, a una revisió periòdica del tractament que rep i totes les altres circumstàncies rellevants en aquest internament o acolliment familiar.

Article 27.2. Els pares o altres persones responsables de l'infant tenen l'obligació primordial d'assegurar, dins de les seves possibilitats econòmiques, les condicions de vida necessàries per al desenvolupament de l'infant.

[Convenció sobre els Drets de l'Infant \(completa\)](#)

[Convenció sobre els Drets de l'Infant \(resumida\)](#)

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Article 13. Vida personal i familiar

1. Els veïns i les veïnes tenen dret, dins del marc de la legalitat vigent, a escollir allò que considerin més adient per a la seva família en qüestions com ara l'escolarització dels fills i els serveis socials i sanitaris.

2. L'Ajuntament de Barcelona ha de posar a l'abast de les famílies els instruments i recursos necessaris perquè desenvolupin el paper d'unitat bàsica de la societat i nucli socialitzador i protector dels menors (...)

Article 22. Infants i adolescents

Totes les persones menors d'edat tenen dret a tenir condicions d'existència que els permeti el seu desenvolupament integral. En particular:

- Tenen dret a gaudir de la seva família en un marc de responsabilitat i protecció.

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona \(completa\)](#)

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona \(lectura fàcil\)](#)

1. Dret de l'infant a no ser separat dels seus progenitors.
2. Dret de l'infant a no ser discriminat per raó de l'origen, ètnia, religió o cultura.
3. Dret a l'adopció internacional.
4. Dret del pare i/o la mare a triar l'educació, el pensament i la religió del fill o la filla.
5. Dret de l'infant refugiat al retrobament familiar.
6. Dret a la reunió familiar en altres països.

2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol: **Vete y vive**

Títol original: *Va, vis et deviens*

Director: Radu Mihaileanu

Guionistes: Radu Mihaileanu i

Alain-Michel Blanc

Actors principals: Yael Abecassis,

Roschdy Zem, Moshe Agazai,

Mosche Abebe, Sirak M. Sabahat

França i Israel

Any d'estrena: 2005

Durada: 148 minuts

Versió castellana

2.2. Sinopsi del argument

Una dona etiop envia el seu fill de 9 anys a Israel, per estalviar-li el futur de misèria que li espera en el camp de refugiats on es troben. Són de família cristiana i l'única manera que troba de salvar-lo és fent-se passar pel fill d'una dona jueva que, amb altres refugiats, és acollida per l'Estat israelià. Els anys 80 existia un programa per permetre l'entrada de la població jueva etiop a l'antiga Palestina. Un cop a Israel, la dona que s'ha fet passar per mare del nen mor. Shlomo és adoptat per una família de Jerusalem, que l'acollirà amb molt amor, malgrat el seu fort tancament. Ell sempre sent enyorança de la seva mare real. Aquest enyor fonamentarà la seva personalitat al llarg dels vint anys de vida que mostra la pel·lícula. El protagonista s'integra en la vida jueva amb moltes dificultats. D'una banda, pateix discriminació ètnica i, per l'altra, sent molta angonya pel doble engany que té damunt les espatlles: tenir mare i ser de religió cristiana. La història del noi corre en paral·lel als esdeveniments polítics del conflicte entre jueus i palestins, que interfereixen en la seva vida.

[Tràiler \(en anglès i opció d'activar subtítols\)](#)

[Web del film a la distribuïdora espanyola](#)

2. LA PEL·LÍCULA

2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar

La pel·lícula **Vete y vive** planteja tota una sèrie de greus conflictes de la humanitat i el món on vivim a través dels personatges que la protagonitzen i les relacions entre ells:

- La dramàtica separació entre mare i fill condiciona la vida d'aquest en fer-lo sentir rebutjat, d'una banda, i culpable per no ser amb ella, de l'altra.
- El manteniment de dos grans secrets amb què ha de conviure en Shlomo: 1) que en realitat no és orfe (la qual cosa incideix en el sentiment de culpabilitat per la negació de la mare) i 2) que no és jueu.
- Les dificultats d'en Shlomo per integrar-se en la tancada comunitat jueva. Malgrat creure que ell també és jueu, sovint no deixen de veure'l com un estrany per ser originari d'Àfrica i d'una altra ètnia.

- Tot això abunda en un conflicte general sobre la identitat. El protagonista se la va construint amb entrebancs constants, la qual cosa li suposa una pèrdua continuada dels seus orígens que no fa de bon grat. És clau el comentari que en Shlomo fa en un dels seus monòlegs amb la lluna (que representa la mare): "Volen que sigui com ells, però jo no vull canviar".
- El rerefons històric i polític en el qual transcorre la trama incideix en les relacions de la família d'adopció. D'una banda, es va radicalitzant el posicionament nacionalista del pare i, de l'altra, es manté la protecció i l'acollida familiar de la mare.

Entre els valors que ressalta la pel·lícula cal apuntar:

- La maduresa d'en Shlomo per mantenir una actitud positiva i responsable durant el procés d'integració en una nova societat.
- L'enorme esforç i treball (estudi) en què es fonamenta aquest procés d'integració.
- La intel·ligència amb què el protagonista afronta reptes (com el debat sobre la Torà).
- La fidelitat d'en Shlomo als seus orígens. Es mostra en el record constant de la mare, la relació amb el sacerdot etiop o en detalls com el gust per caminar descalç.
- L'amor incondicional de la mare adoptiva, que compensa, en certa mesura, l'immens enyor d'en Shlomo per la seva mare.
- Els principis de tolerància i laïcisme de la família adoptiva.

2. LA PEL·LÍCULA

2.4. Qüestions a observar per a una millor comprensió de la pel·lícula

Elements contextuais:

La història d'en Shlomo s'insereix en uns fets històrics reals que van succeir entre Etiòpia, Sudan i Israel als anys 80 del segle passat. És el que s'anomena Operació Moisès, per la qual el govern israelià es va comprometre a *repatriar* a Israel la comunitat de jueus etiòps (*falaixes*). Aquesta població fou perseguida a Etiòpia i, per tant, va haver de fugir dramàticament cap al Sudan. El 1991 es va repetir l'operació, sota el nom de Salomó. En aquesta segona ocasió, es van *repatriar* més de 14.000 jueus etiòps en un sol dia i mig.

Podeu consultar més informació als enllaços següents i als del *punt 4.1.* d'aquesta guia:

[L'Operació Moisès a Wikipèdia](#)

[L'Operació Salomó a Wikipèdia](#)

Però, un cop a Israel, la població etiòp va patir discriminació ètnica, cultural i fins i tot religiosa. Els grups jueus més ortodoxos consideraven el seu judaisme arcaic, primitiu i poc pur. Aquest és el sentit de l'escena de la revisió mèdica. En ella, els metges pretenen portar la pràctica religiosa dels nouvinguts, basada en la Torà original, cap a la llei jueva oficial expressada al Talmud.

2. LA PEL·LÍCULA

2.4. Qüestions a observar per a una millor comprensió de la pel·lícula

Elements narratius:

Guió: La construcció de la pel·lícula podria relacionar-se amb la *bildungsroman* o *novel·la de formació*. És un gènere literari que relata l'evolució educativa d'un individu, des de la infantesa fins a l'edat adulta. De fet, a la traducció espanyola del títol del film hi manca la tercera indicació que la mare fa al nen al camp de refugiats, que li diu: "*Ves, viu i esdevé / o sigues (un home)*".

La pel·lícula adopta l'estructura clàssica de la *bildungsroman* o *novel·la de formació*. Hi surten els tres grans moments vitals del procés de creixement del protagonista: l'aprenentatge de la infantesa, l'exploració juvenil i el perfeccionament adult. El film també compleix clarament un dels principis fonamentals d'aquest gènere: la construcció moral de la personalitat del protagonista. La inclusió de la mare és un gir que aporta emotivitat a un gènere molt racional i també l'empatia necessària al relat cinematogràfic.

Aquest darrer aspecte pot ser criticable per fer caure el film en un cert sentimentalisme efectista. Però, en el plantejament de la història, cal reconèixer una clara voluntat de ressaltar, i no perdre mai de vista, el context

històric i polític real on s'emmarquen els fets. Una manera de procedir que el cinema nord-americà no hagués incorporat.

Direcció: Moltes de les crítiques negatives a la pel·lícula fan referència a la seva excessiva llargada. Aquesta està motivada, en part, pel plantejament detallista de les seqüències, que el director descriu amb calma. Però aquesta tria és una decisió estilística conscient, que allunya el resultat de tractaments *hollywoodians*: més dinàmics, efectistes, sentimentals i, en definitiva, superficials. Una manera de fer que el director rebutja. Com Mihaileanu diu en una entrevista: "No volia fer un espectacle de la tragèdia humana, rodar com un cretí. No vull fer *entreteniment*".

Per això l'estil de la pel·lícula és híbrid. Hi ha una forta dependència de la realitat i el film adquireix a voltes tons documentals i, en algun moment, quasi etnogràfics.

Mihaileanu vol ressaltar els personatges i el guió, i defuig qualsevol esteticisme. Si té una cura minuciosa dels detalls formals (llum, maquillatge, vestuari, decorat) és perquè tot contribueixi a reforçar la història. Molts cops la càmera està a l'alçada del nen, per apropiars'hi i reflectir el seu punt de vista.

2. LA PEL·LÍCULA

2.5. Informacions d'interès sobre la pel·lícula

Vete y vive sorgeix d'una conversa a Los Angeles entre el director i un jueu etiop que havia viscut la història de l'Operació Moisès.

Radu Mihaileanu, també jueu, es va sentir profundament commogut pel relat. Li va recordar quan ell va haver de deixar la seva família a Romania, durant la dictadura de Ceaucescu, amb la incertesa de si mai tornaria a veure'ls.

Com el protagonista de la pel·lícula, el director també va viure un conflicte secret. El seu pare va canviar-se el cognom jueu per sobreviure als nazis i l'estalinisme. D'aquí ve que, tot i explicar una història concreta, volgués fer-la universal. Elabora un relat representatiu de tota experiència d'adaptació i integració a una societat estranya i desconeguda.

L'escriptura del guió va suposar 5 anys de re-

cerca sobre el terreny, documentant-se de l'èxode etiop, entrevistant la comunitat etiop a Israel, famílies jueves adoptants, etc.

Com a actors i figurants, a la pel·lícula intervenen molts dels etiops que van viure els fets històrics.

El més complicat va ser trobar els intèrprets de les tres etapes del protagonista. Al final es va decidir buscar entre famílies amb germans

de les edats adequades. Després de temps de cerca, la tria va ser clara en localitzar Moshe Abebe, Moshe Agazhai i Sirak M. Sabahat, pel seu talent natural, entusiasme i bona actitud fraternal.

La música juga un paper expressiu important. Com diu Mihaileanu: "La música encarna la part invisible d'un personatge o d'una pel·lícula". El compositor Armand Amar barreja quatre elements: veu, duduk (instrument armeni), violoncel i orquestra. Aquests representen, respectivament, la mare, Àfrica i la nostalgia de la terra, la injustícia de la guerra i dels camps, i el món occidental.

La pel·lícula va guanyar el Premi César (els Goya francesos) al millor guió, i el Premi del Públic i el Premi Europa Cinemas al Festival de Berlín, l'any 2005, entre altres guardons.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula **Vete y vive** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

- Activitat prèvia a l'aula (1 hora)
- Anada al cinema per participar a la sessió de projecció
- Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim)
- Acció de compartir al [Bloc](#) les creacions de cada grup classe
- Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn

Per encertar el camí, suggerim dues possibilitats d'activitat d'aula (1 hora): una de debat i creació d'un joc de rols, i una altra de dinàmica de frases provocadores al voltant del tema d'aquest curs, **El dret a créixer en família**. Així podeu triar la que més us convingui o bé idear-ne una altra. Cap al final de la sessió, serà convenient explicar breument **Vete y vive** i els drets dels infants que s'hi aborden.

Així es pot preparar l'anada al cinema i decidir com compartir amb la resta de centres educatius les qüestions que hagin sorgit en aquesta sessió prèvia a l'aula. Un cop a la sala, hem previst una posada en comú per part de tots els grups classe participants a cada sessió.

Després d'assistir a la projecció, la proposta és que cada grup classe realitzi una activitat de creació a l'aula, per anar més enllà en el treball dels drets dels infants i aprofundir en les qüestions que hagi despertat la pel·lícula i la posada en comú.

Hem buscat una activitat que, segons com s'enfoqui, pugui abastar una sola sessió d'1 hora de classe o bé assolir un tractament més

transversal en el currículum i es desplegui al llarg d'un màxim de 6 hores lectives. Us proposem organitzar l'alumnat en petits grups. Cadascun pot treballar un dels drets dels infants que s'hagi abordat a partir del film i, per aprofundir-hi, elaborar un espot de campanya de sensibilització en format de cartell, clip sonor o vídeo.

Un cop finalitzada l'activitat creativa, ens feu arribar els resultats i els publicarem al [Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#). Per acabar, us suggerim algunes possibles petites accions a dur a terme en l'àmbit familiar, amb la intenció de connectar tot allò après i debatut amb la vida quotidiana i l'entorn.

Tot seguit us proposem com portar a terme les activitats a l'aula. Durant tot el procés, aniria bé que comptéssiu amb el [Bloc](#) com a espai de consulta, ampliació d'informació i interacció amb la resta de centres educatius participants.

Una proposta pedagògica a desenvolupar en cinc espais educatius complementaris:

1. Aula i escola
2. Sala de cinema
3. Aula i escola
4. Bloc i ciutat
5. Famílies i entorn

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.2. Per anar al cinema

Abans d'anar al cinema amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Debat i creació d'un joc de rols

L'activitat s'inicia amb una pluja d'idees sobre les concepcions prèvies de l'alumnat al voltant d'alguns dels temes centrals de la pel·lícula **Vete y vive**:

- Com creieu que és la vida dels infants i les famílies als camps de refugiats?
- Què penseu que succeeix quan un infant és adoptat per una nova família?
- Quines dificultats d'adaptació pot viure un infant en una societat que té una cultura diferent a la seva?
- Com seria una bona acollida d'un noi o una noia que arriba d'un altre país a l'institut?

S'aconsella anar recollint a la pissarra tot el que surti. Per exemple, va bé que ho faci un/a alumne/a diferent cada cop que s'obri un tema. Convé apuntar almenys una aportació de cada alumne/a (10').

Entre tot el que s'hagi recollit i encara amb el gran grup, és convenient fer una pausa per reagrupar les aportacions per temes (5').

Tot seguit, arriba el moment d'organitzar el grup classe en cinc o sis equips el més homogenis i adequats possible per al treball conjunt. Cada subgrup tria un dels temes que hagi sortit de la pluja d'idees i se centrarà a desenvolupar-lo (10').

Quan cada equip ja té clar quina temàtica vol treballar, el professorat els proposa que ara s'inventin un personatge (un noi o una noia) que estigui patint aquella situació. Han de fer-ho comptant amb idees de tots i totes.

Per crear aquest personatge primer hauran de definir en quina situació es troba actualment i després a quin repte s'enfronta. D'aquesta manera serà com cada subgrup definirà un rol i entre tots dissenyaran un joc de rols (20').

Per enllestir l'activitat, convé fer una posada en comú dels rols creats per part de tots els equips. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un noi i una noia (10').

Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) de la pel·lícula **Vete y vive** (10').

2. Dinàmica de frases provocadores

Es tracta d'una dinàmica basada en l'acció i el moviment dels i les participants que serveix per motivar la reflexió sobre les qüestions plantejades. Cal disposar d'un espai lliure d'obstacles per facilitar la mobilitat, dues cartolines grans penjades als dos extrems de l'espai (una diu 100% d'acord i l'altra 100% en desacord), i les frases provocadores apuntades en cartolines per separat.

Com a frases provocadores al voltant de la pel·lícula **Vete y vive**, us proposem:

- El millor per a un infant és optar a un futur amb més possibilitats, encara que s'hagi d'allunyar de la seva família.
- L'adopció internacional implica reconèixer que l'infant adoptat ve d'una altra cultura, per estimar-la i respectar-la.
- Per a un nen o nena de 9 anys no és gens fàcil fer amics i amigues en un entorn nou.
- La gent del barri no podem fer res perquè algú que ve de fora s'hi trobi a gust.

Però també en podeu fer servir només tres o aportar-ne alguna altra i canviar-la.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.2. Per anar al cinema

Per començar la sessió, el professorat fa una presentació de la dinàmica i contextualitza la pel·lícula **Vete y vive** (5'). Tothom està aixecat, el professorat procedeix a llegir i mostrar la primera frase provocadora, i l'alumnat se situa a l'espai seguint l'eix: estic 100% d'acord o estic 100% en desacord.

Es possible que hi hagi alumnes que estiguin parcialment d'acord, llavors s'hauran de situar pel mig, cadascú en funció del seu grau d'acord o desacord. Un cop tothom ha trobat el seu lloc en base a la primera frase, comença el debat: qui s'hagi posicionat en contra ha d'intentar convèncer l'alumnat a favor i viceversa. També convé que prenguin la paraula els i les alumnes situats al mig (10').

Després de cada frase, el professorat hauria d'apuntar tant la disposició general (nombre i percentatges aproximats de la situació de l'alumnat) com també les opinions que surten durant el debat. Abans de passar a la frase següent, es recomana fer, com a conclusió, un resum en 1' del debat generat.

És important dedicar uns 12' minuts a cada frase provocadora, des de l'enunciació fins a l'extracció de conclusions passant per la disposició de l'alumnat en l'espai i el debat. Això vol dir una dedicació total de 48' per a totes quatre. Si no es disposa d'aquest temps, es poden escollir només tres de les frases.

Convé fer una reflexió final. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un noi i una noia (10').

Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) del film **Vete y vive** (5').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements claus que, en veu de dos portaveus, cada grup classe aportarà a la posada en comú que organitzarem a la sala abans i després del film.

3.3. Del cinema a l'aula

Després d'anar a veure la pel·lícula, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula que es basa a subdividir el grup classe en quatre equips de treball. El punt de partida és que cada subgrup triï i tracti un dels drets dels infants que han sortit reflectits a **Vete y vive**:

1. Dret de l'infant a no ser separat dels seus progenitors.
2. Dret de l'infant a no ser discriminat per raó de l'origen, ètnia, religió o cultura.
3. Dret a l'adopció internacional.
4. Dret del pare i/o la mare a triar l'educació, el pensament i la religió del fill o la filla.
5. Dret de l'infant refugiat al retrobament familiar.
6. Dret a la reunió familiar en altres països.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa del seu dret en forma d'espot de campanya de sensibilització, que podria concretar-se en un cartell, una peça d'àudio o un vídeo.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.3. Del cinema a l'aula

En un primer moment, cada grup trasllada les escenes viscudes amb la pel·lícula **Vete y vive** a possibles situacions que vulguin reflectir en la seva creació final. Tot seguit, cada equip fa una immersió en el significat del dret dels infants escollit i pensa defineix un eslògan de la campanya de sensibilització per defensar-lo. Un cop acotat l'eslògan, arriba el moment que cada grup pugui escollir amb quin format vol treballar la campanya: cartell, peça d'àudio o vídeo.

Per als cartells, es pot fer servir un full DIN-A3 o bé una cartolina. Després caldrà fotografiar-los o bé escanejar-los abans de compartir-los al [Bloc](#). Els cartells es poden treballar amb la tècnica plàstica que es consideri més adient. En el cas de les peces d'àudio o els vídeos, es recomana fer servir algun dispositiu mòbil que sigui molt accessible. La gravació anirà bé plantejar-la en fals directe (tot seguit) o bé gravant fent servir la pausa.

Per publicar-les al [Bloc](#), és possible enviar per separat les campanyes de sensibilització de cada grup classe o ajuntar-les totes en una sola presentació en format digital.

Amb aquesta activitat, s'ofereix a l'alumnat la possibilitat de treballar de forma creativa els drets dels infants i el film, així com aprofundir en el debat generat a l'aula abans d'anar al cinema i també a la sala de projecció amb la resta de centres educatius.

És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quin dret tracta cadascun i s'orienten els temes amb les qüestions sorgides en el visionat del film i les posades en comú prèvia i posterior. Aleshores es pot dedicar la meitat de la sessió a què els quatre subgrups, en paral·lel, pensin i dissenyin

les campanyes de sensibilització, i l'altra meitat a realitzar cada una de les creacions, bé sigui en forma de cartell, peça d'àudio o vídeo.

Si és possible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives. Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi del film, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i la posada en comú de les creacions en grup, i la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.

Una possible seqüència didàctica d'aquest desplegament minuciós de l'activitat seria:

- Creació dels subgrups i distribució de tasques. Explicació de l'activitat de crear una campanya de sensibilització. Tria i immersió de cada equip en el dret dels infants que vol explorar. Exercici de relacionar escenes de la pel·lícula **Vete y vive** amb les situacions o qüestions a tractar (1 hora).
- Per equips treballant en paral·lel, reflexió en grup i també individual per crear un punt de vista sobre el dret escollit. Pluja d'idees i presa de decisions sobre quin podria ser l'eslògan de la campanya sobre el dret a defensar. Tria del format: cartell, peça d'àudio o vídeo (1 hora)
- Definició i disseny col·lectius tant de l'eslògan definitiu com de la producció final (cartell, peça d'àudio o vídeo) de la campanya de sensibilització, procurant incloure-hi aportacions de tots i totes. Definició de tots els elements `plàstics del cartell. O bé assajos d'enregistrament de l'àudio o el vídeo. Retocs de composició o de guió (1 a 2 hores).

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.3. Del cinema a l'aula

- Treballant en paral·lel per subgrups, realització del cartell, la peça d'àudio o el vídeo en què es tradueix la campanya de sensibilització que ha creat cada equip per defensar el seu dret. Presentació de cada creació a la resta del grup classe (1 a 2 hores).

3.4. De l'aula al món

Un cop realitzada l'activitat de creació a l'aula i enviats els resultats per publicar-los al [Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i portar a classe informacions referides als drets dels infants treballats, extretes de la premsa o Internet.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre la trajectòria vital i els conflictes interns a què s'enfronta el protagonista de **Vete y vive**.
3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa o bé altres pel·lícules que tinguin alguna relació amb el film o la temàtica **El dret a créixer en família**.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars del Bloc](#) i proposeu a les famílies entrar-hi. Així podreu veure com hi hem publicat els vostres treballs. També podreu conèixer les creacions de les altres escoles.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzada l'activitat creativa a l'aula, cada grup classe ens podrà fer arribar les creacions dels seus subgrups de treball per e-mail, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#)

Des de l'apartat [Creacions escolars](#) podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us farem arribar per correu electrònic un qüestionari d'avaluació del Cicle de Cinema i Drets dels Infants que podreu omplir directament en línia.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant aquesta activitat any rere any.

Us recomanem visitar l'apartat [Creacions escolars del Bloc](#) on compartirem els treballs i podreu conèixer de prop els d'altres centres

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

Podeu trobar més informació a:

[Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#)

Textos legislatius al web de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona:

- [Llistat de textos de referència](#)
- [Documents de lectura fàcil](#)

Altres:

[Barcelona és família](#)

- [Secció de vídeos del web](#)
- [L'aprenentatge i l'educació](#)
- [La confiança](#)

[Una escola amb drets](#)

[Web sobre Vete y vive](#) a Golem Distribución

[Notícia sobre l'Operació Moisès](#) a *El País*, gener de 1985

[Informació sobre l'Operació Moisès](#) al web del govern d'Israel

[Breu informació de l'Operació Moisès](#) al web Fuerzas de Defensa de Israel

4.2. Bibliografia i filmografia

Asher, J. (2009). **Per tretze raons**. Barcelona: Estrella Polar

Austen, J. (2000). **Amor y amistad**. Barcelona: Alba Editorial

Boyne, J. (2008). **El nen amb el pijama de ratlles**. Barcelona: Empúries

Chbosky, S. (2012). **Las ventajas de ser un marginado**. Madrid: Alfaguara

Gómez, R. (2003). **El cazador d'estrelles**. Barcelona: Baula

Hassan, Y. (2010). **El professor de música**. Barcelona: Baula

Hesse, H. (2005). **Bajo las ruedas**. Madrid: Alianza Editorial

Salinger, J. D. (2010). **El guardián entre el cen-teno**. Madrid: Alianza Editorial

Sierra, J. (2003). **La pell de la memòria**. Barcelona: Baula

Schwarz, A. (2003). **La meva àvia és africana**. Barcelona: Baula.

Adiós mamá. Klaus Härö (dir). Finlàndia, 2005

El diario de Noa. Nick Cassavettes (dir.). EUA, 2004

Juno. Jason Reitman (dir.). EUA, 2007

Un lugar en el mundo. Adolfo Aristarain (dir). Argentina, 1992

Crèdits

Guia realitzada per:
Carme Mayugo i Oriol Porta
Teleduca. Educació i Comunicació SCP
teleduca@teleduca.org
93 4509826

